

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Socialinės paramos svarba patyčių prevencijoje

BEPATYČIU

prof. dr. Kastytis Šmigelskas,
Sveikatos tyrimų institutas,
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Pranešimo turinys

- ” HBSC tyrimo pristatymas
- ” Lietuvos situacija Europos regione 2014 m.
- ” Patyčių paplitimas Lietuvoje 2018 m.
- ” Su patyčiomis susiję veiksniai
- ” Socialinės paramos svarba patyčioms
- ” Apibendrinimas

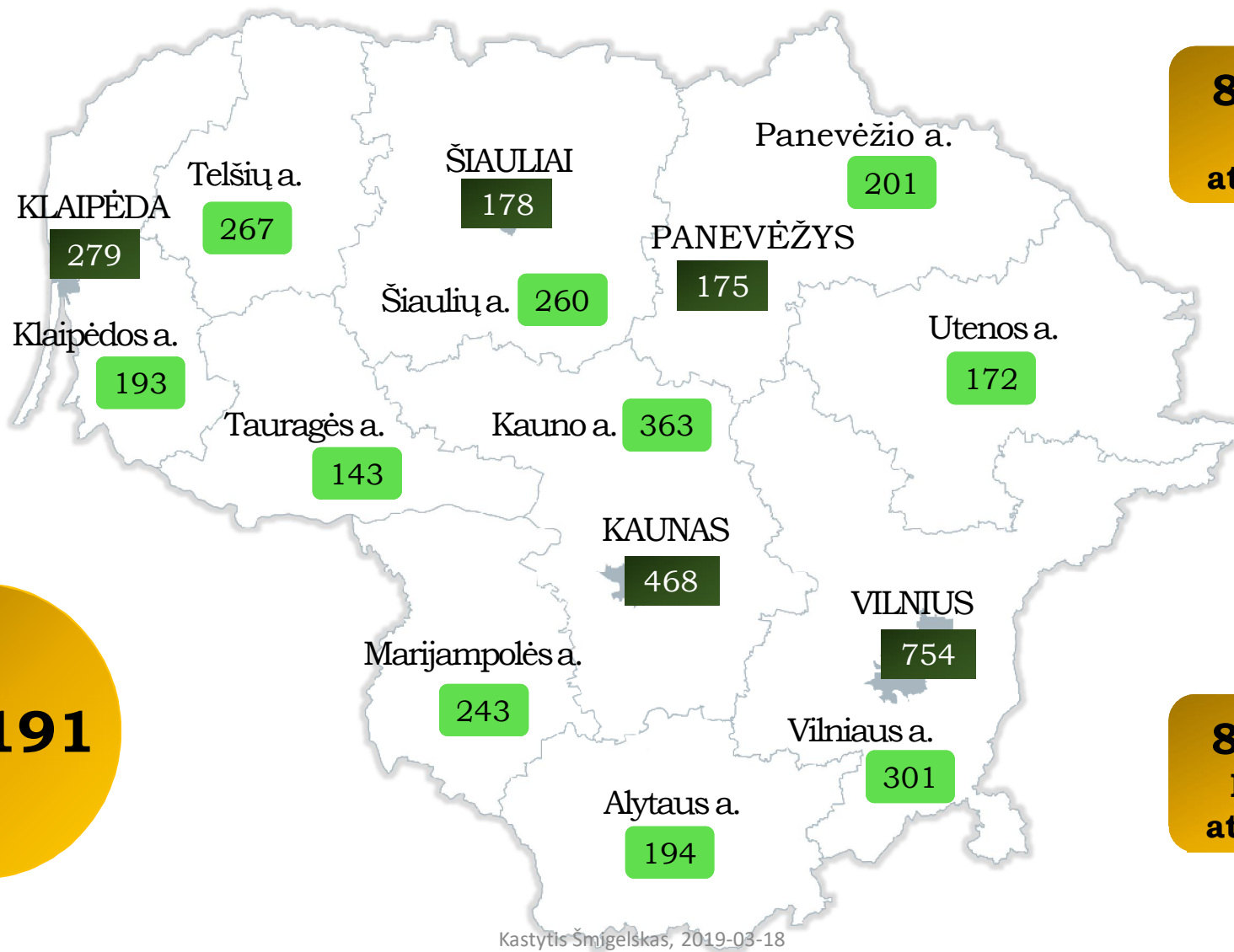
HBSC tyrimas

- “ HBSC (angl. *Health Behaviour in School-aged Children Study*) – paauglių gyvensenos ir sveikatos stebėsenos tyrimas, atliekamas pagal tarptautinį tyrimo protokolą.
- “ Tyrimas vykdomas kas 4 metus Pasaulio sveikatos organizacijos iniciatyva ir apima 49 Europos, Azijos ir Šiaurės Amerikos šalis.
- “ Pagrindinis šio tyrimo tikslas – geriau pažinti 11–15 m. amžiaus moksleivių gyvenimą, elgseną ir sveikatą, įvertinti gyvensenos ir sveikatos pokyčius, atsiradusius dėl įvairių socialinių, politinių, ekonominių ir kitų permainų bei reformų.
- “ Tyrime vadovaujama biopsichosocialiniu sveikatos modeliu.

HBSC tyrimas Lietuvoje

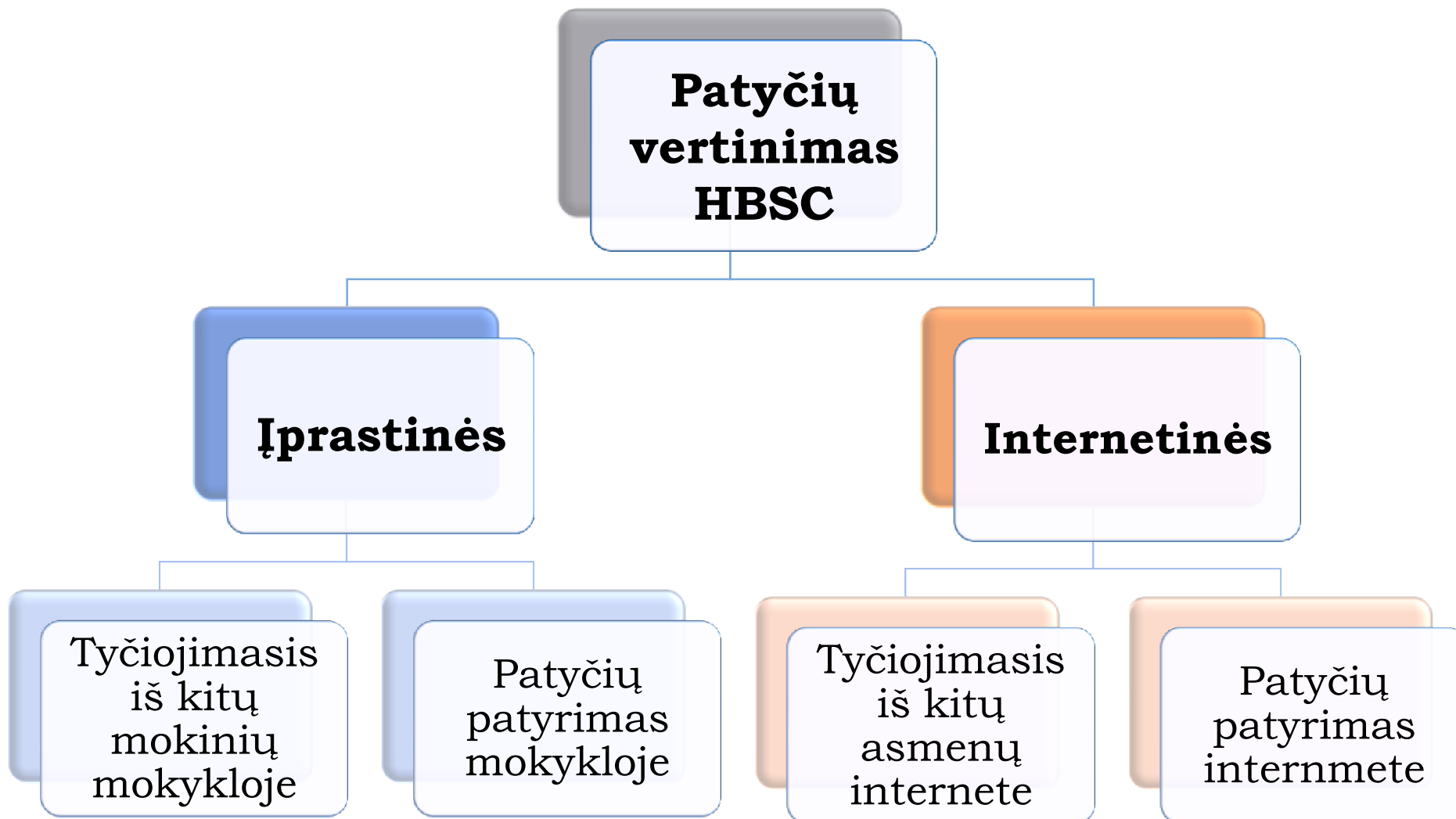
- “ Lietuvoje šis tyrimas vykdomas nuo 1994 m.
- “ Tyrimo vykdytojas – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Visuomenės sveikatos fakulteto Sveikatos tyrimų institutas.
- “ 2018 m. tyrime dalyvavo 4191 mokinys iš 64 Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų.
- “ Tai buvo 7-asis tokio tipo tyrimas Lietuvoje, leidžiantis įvertinti 25 metų tendencijas.

n=4191

83,1 proc.
Mokyklų
atsako dažnis

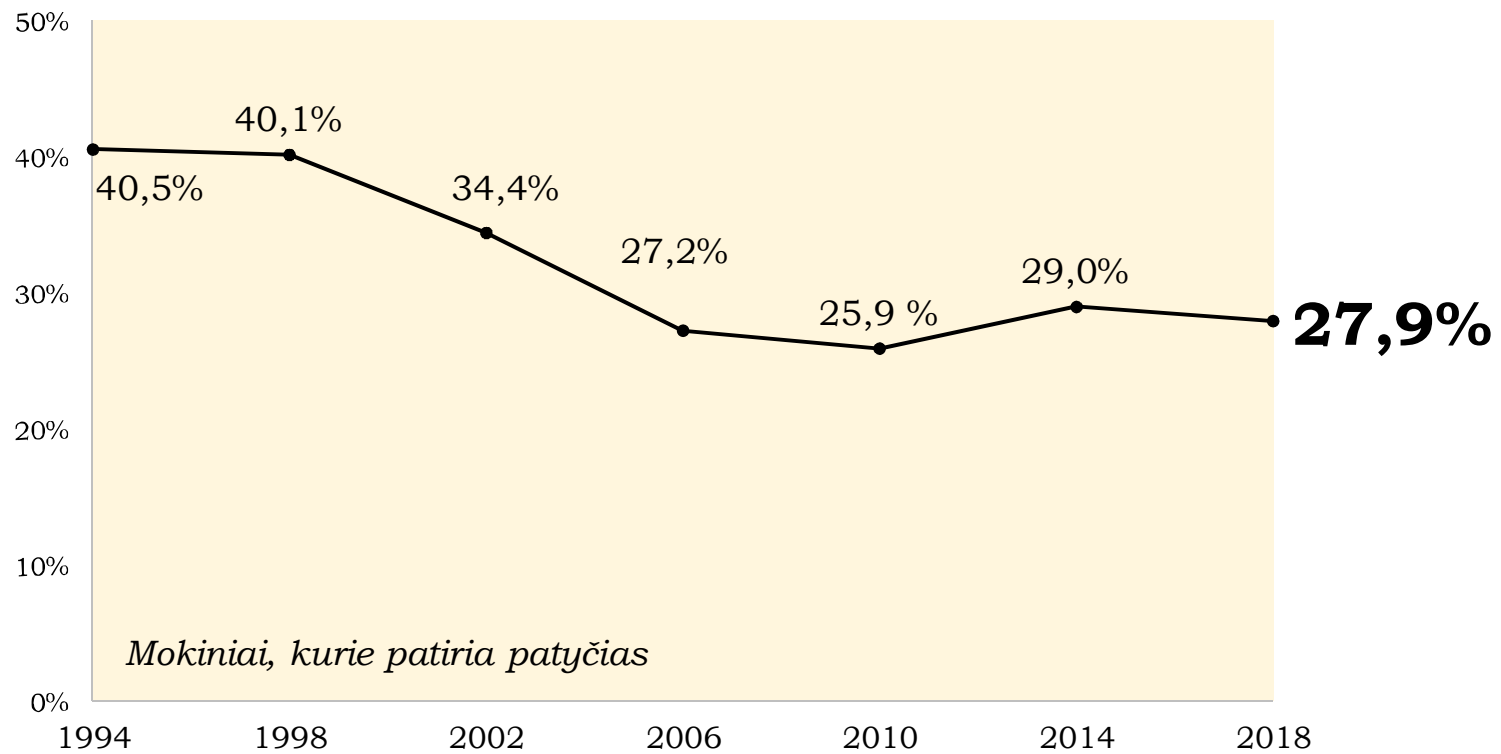
80,5 proc.
Moksleivių
atsako dažnis

Lietuvos situacija Europos regione 2014 m.

Patyčių tipas	Berniukai			Mergaitės		
	11 metų	13 metų	15 metų	11 metų	13 metų	15 metų
Patiriamos patyčios						
LT vieta	1	1	1	1	1	1
LT vidurkis: 29 proc.	35	31	29	29	29	22
HBSC vidurkis: 13 proc.	14	12	9	11	11	8
Tyčiojimas iš kitų						
LT vieta	2	2	1	2	2	1
LT vidurkis: 23 proc.	25	31	34	12	18	18
HBSC vidurkis: 7 proc.	9	11	12	5	6	6
Internete patiriamos patyčios						
LT vieta	3	2	2	3	2	2
LT vidurkis: 7 proc.	9	8	7	8	8	4
HBSC vidurkis: 3 proc.	4	3	3	3	4	3

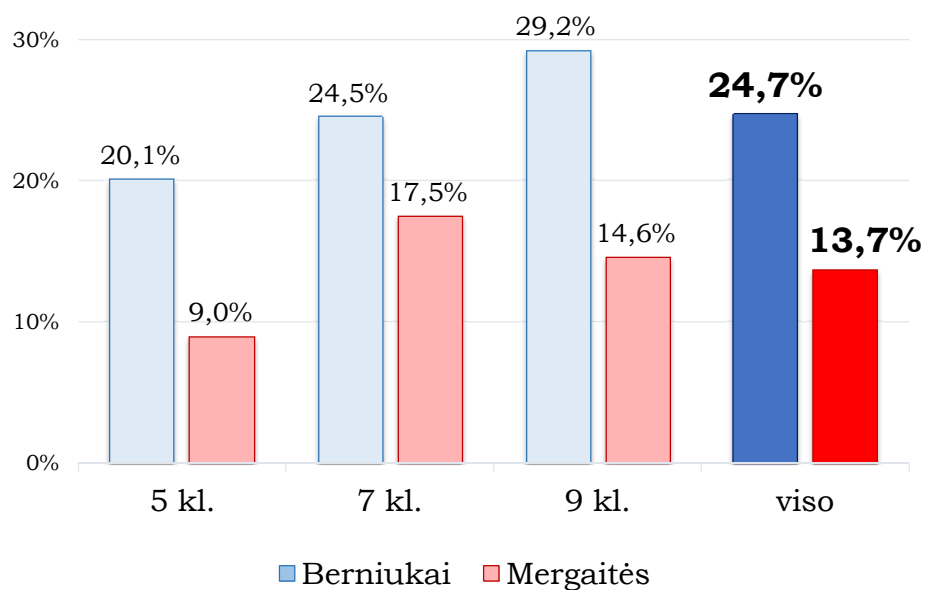
Patyčių dinamika Lietuvoje

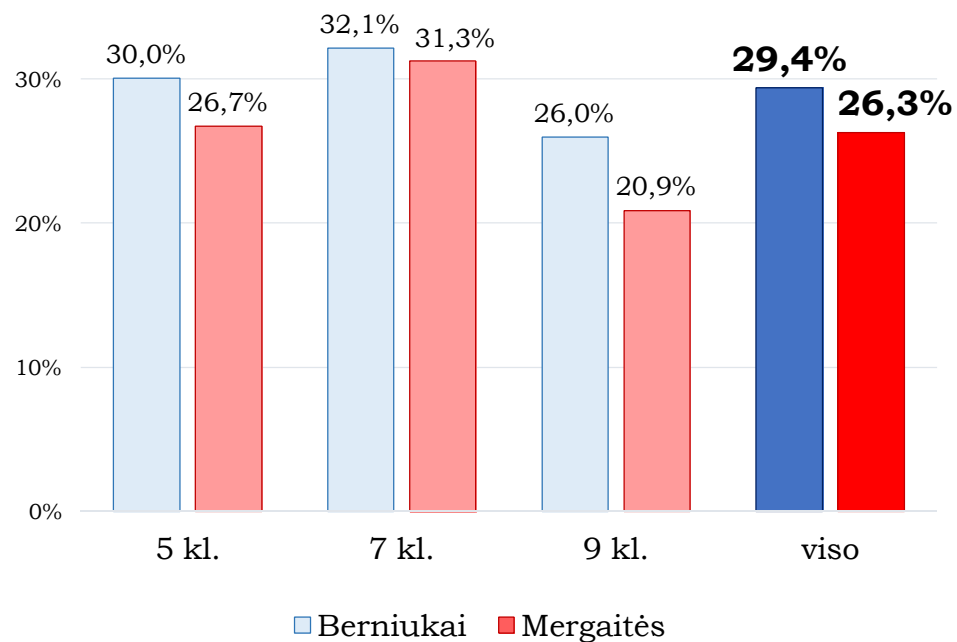

Situacija Lietuvoje 2018 m.

Tyčiojimas iš kitų

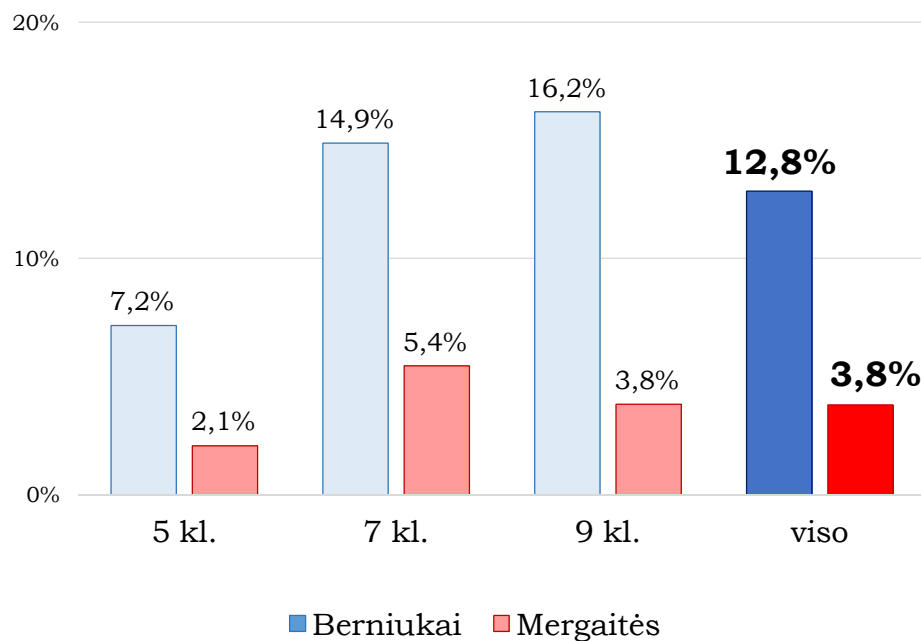

Patiriamos patyčios

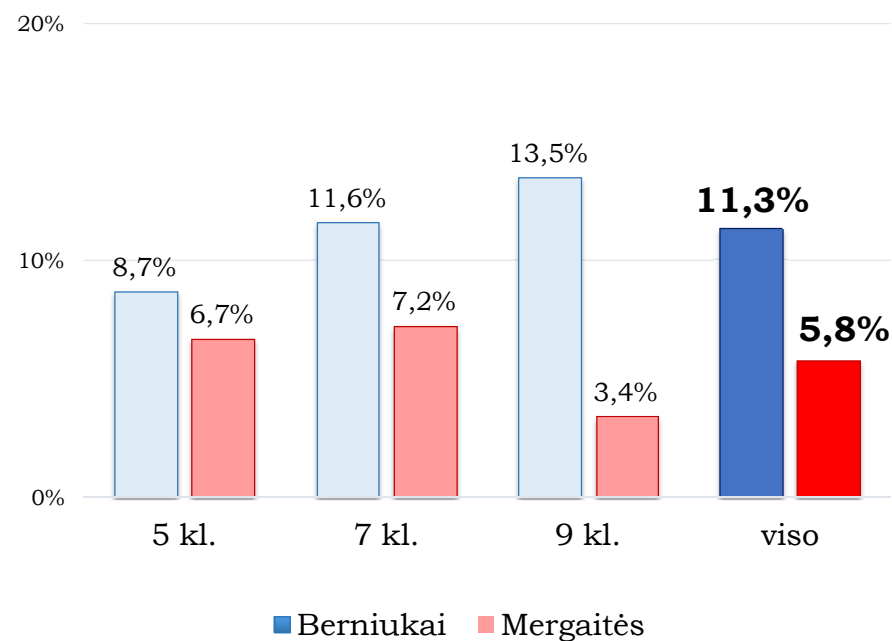

Patyčios internete 2018 m.

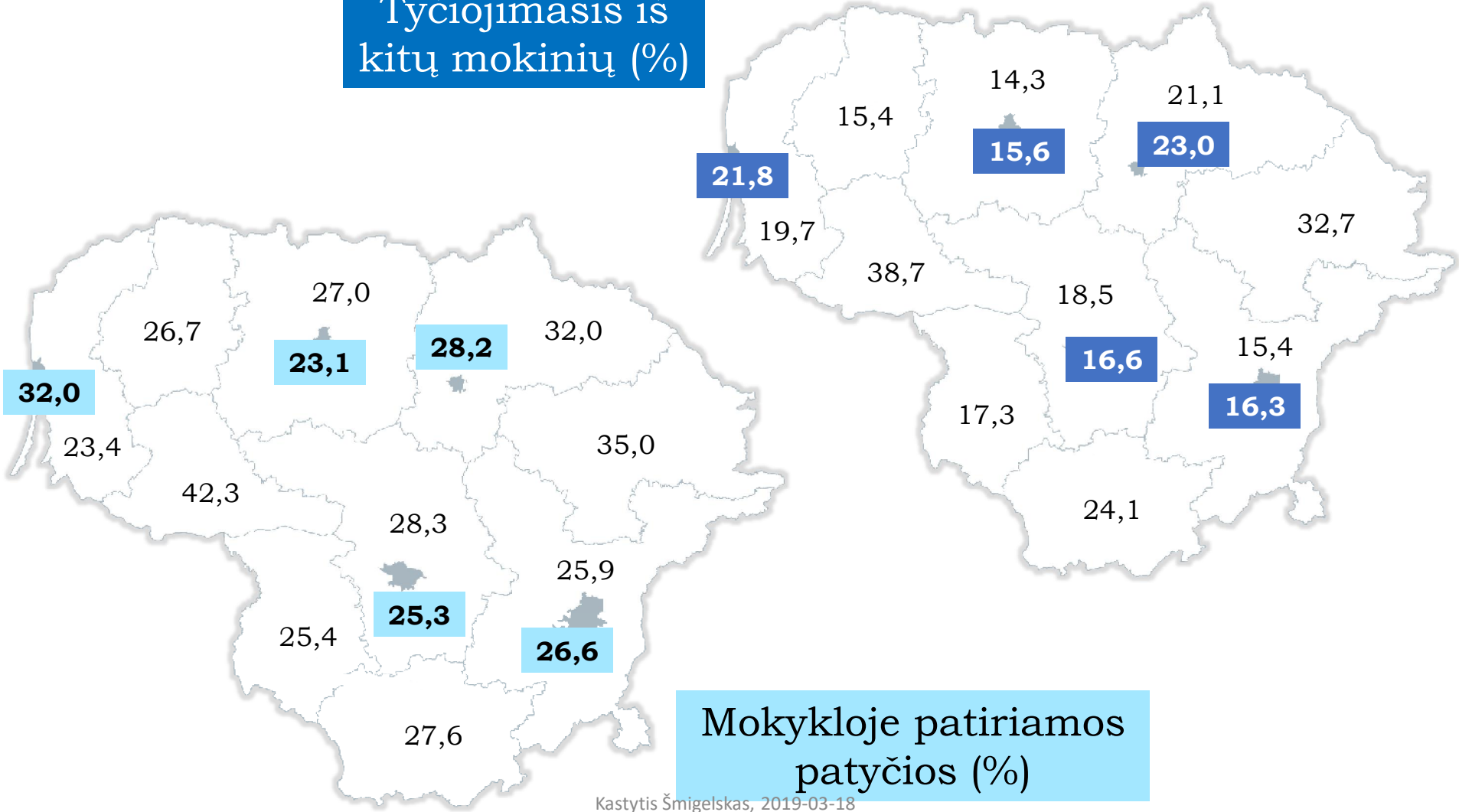
Tyčiojimas iš kitų internete

Internetėje patiriamos patyčios

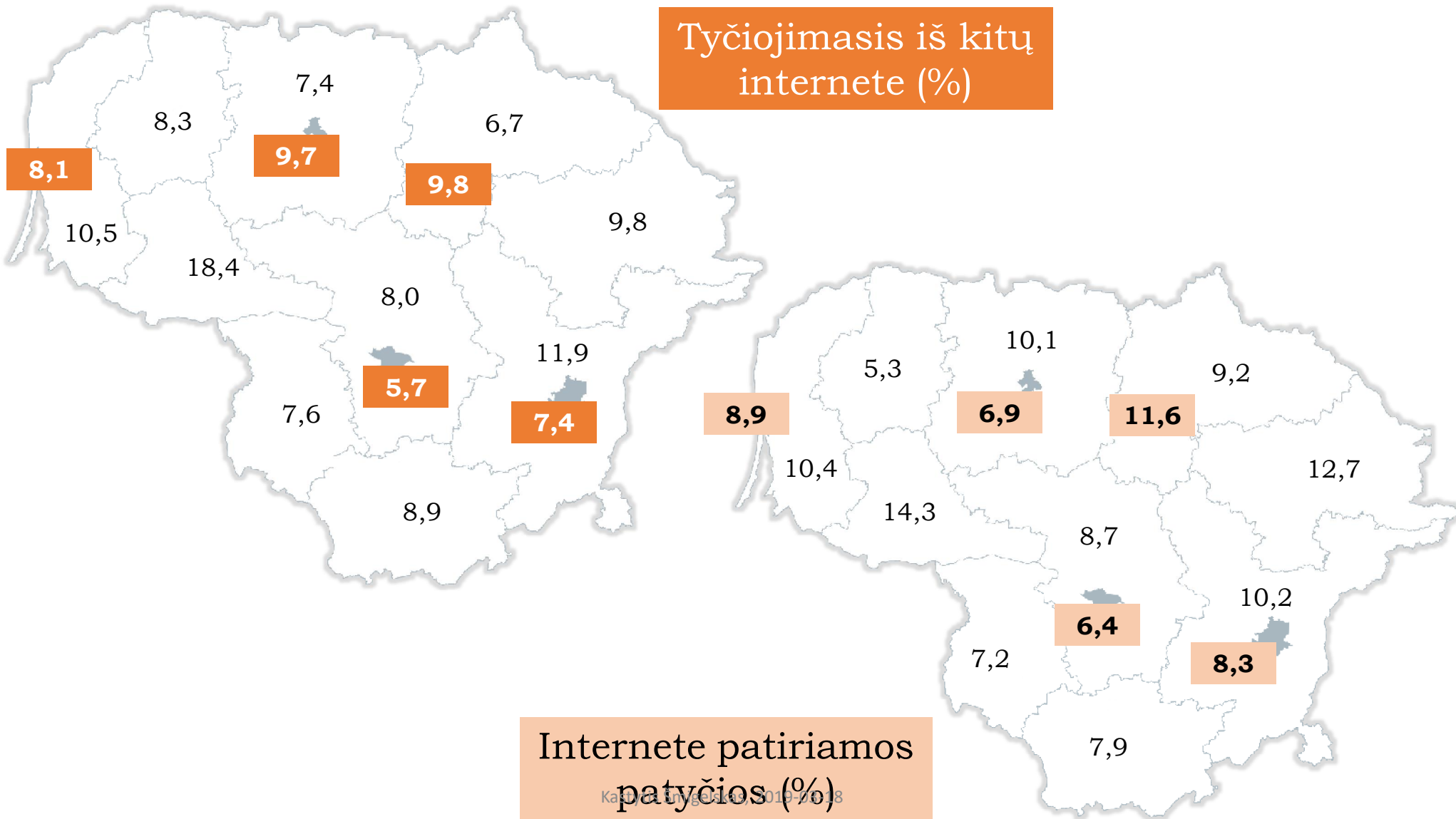
Tyčiojimas iš kitų mokinių (%)

Mokykloje patiriamos patyčios (%)

Kastytis Šmigelskas, 2019-03-18

Tyčiojimas iš kitų
internete (%)

Internete patiriamos
patyčios (%)

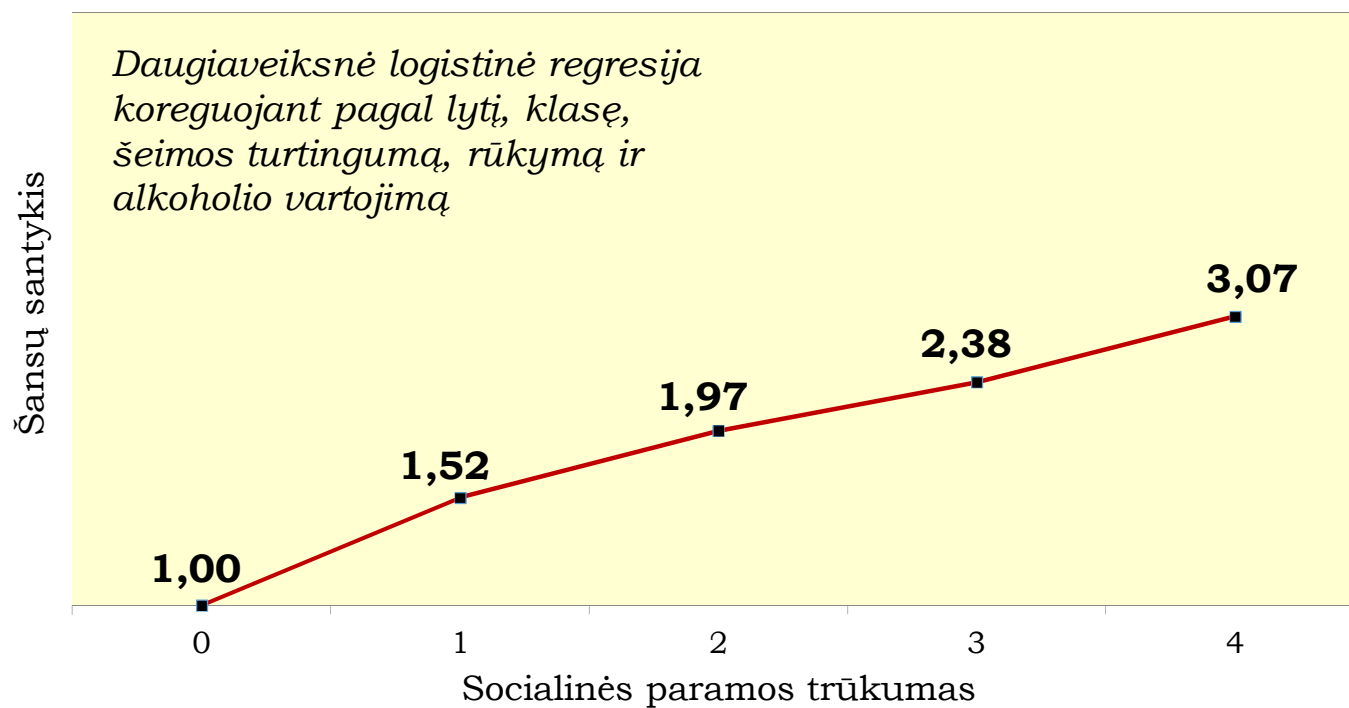
Kašyja, 2019-06-18

Su patyčiomis susiję veiksniai

<i>Veiksny</i>	<i>Šansų santykis</i>
Lytis	
Berniukai	2,05
Mergaitės	1,00
Amžius	
11 metų	1,14
13 metų	1,30
15 metų	1,00
Rūkymas šiuo metu	
Retai arba niekada	1,00
Bent kartą per savaitę	1,78
Apsvaigimas nuo alkoholio	
Niekada arba vieną kartą	1,00
Mėgino bent du kartus	2,38

*Daugiaveiksni logistinė regresija
koreguojant pagal lytį, klasę,
šeimos turtingumą, rūkymą ir
alkoholio vartojimą*

Suvokiamos socialinės paramos svarba patyčių patyrimui

Suvokiamos socialinės paramos rūšys ir patiriamos patyčios

Paramos rūšis	Šansų santykis
Bendraklasių parama	
Aukšta	1,00
Vidutinė arba žema	1,37
Šeimos parama	
Aukšta	1,00
Vidutinė arba žema	1,52
Draugų parama	
Aukšta	1,00
Vidutinė arba žema	1,12
Mokytojų parama	
Aukšta	1,00
Vidutinė arba žema	1,32

---

*Daugiaveiksnė logistinė regresija
koreguojant pagal lytį, klasę,
šeimos turtingumą, rūkymą ir
alkoholio vartojimą*

Apibendrinimas

- “ Lietuva yra pirmaujanti tarp Europos šalių, kur patyčios tarp jaunuolių yra itin paplitusios.
- “ 2018 m. lyginant su 2014 m., patyčių Lietuvoje šiek tiek sumažėjo.
- “ Stipriausi patyčių rizikos veiksniai yra individo lygmens, tačiau sprendžiant patyčių problemą taip pat svarbu skirti dėmesį socialinei paramai. Ši parama svarbi ne tik ekonomine prasme, bet ir emocinio klimato ir bendravimo požiūriu – kuriant jaunuolius palaikančią, pozityvią ir skatinančią aplinką namuose, mokykloje, bendruomenėje, visuomenėje.

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Socialinės paramos svarba patyčių prevencijoje

prof. dr. Kastytis Šmigelskas,
Sveikatos tyrimų institutas,
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

BEPATYČIU